

ROODE DAVID

of

„HEERE! wat wilt Gij
dat ik doen zal?“

H.C.VOORHOEVE Jzn.
's GRAVENHAGE.

ROODE DAVID

OF

„Heer! wat wilt gij, dat ik doen zal?”

MET TWEE PLATEN.

's GRAVENHAGE,
H. C. VOORHOEVE JZN.
1897.

En het sterrelicht deed hem de gebogen gestalte eener
oude vrouw ontdekken.

Bladz. 12.

ROODE DAVID

OF

„Heer! wat wilt gij, dat ik doen zal?”

EERSTE HOOFDSTUK.

In de gevangenis.

Langzaam ontsloten zich de poorten der gevangenis, en de cipier, een bos sleutels in de hand houdend, lichtte even zijn lantaarn omhoog om door de mist heen te turen.

„'t Is geducht donker,” zeide hij tot een knaap, die naar buiten trad, „waar ga je heen? naar de stad?”

„Neen, mijnheer,” was het half verschrikte, half uitdagende antwoord van den jongen.

„Het land in zult ge niet ver komen; want zoo zeker als ik hier sta, kom je in de een of andere sloot terecht. Staat er niemand op je te wachten? Niet? Dat is jammer! Ga dan maar naar de stad; maar als je mijn raad wilt aannemen, laat dan Benjamin Jansen en zijn komplot loopen, anders zul je hier spoedig weer ingekwartierd worden.”

En toen de man dit gezegd had, trok hij zijn hoofd naar binnen, en deed de deur dicht.

En daar stond dan nu de arme jongen heel alleen, buiten de poort, te midden eener stikdonkere duisternis.

De kleine David was koud en hongerig. Hij had niet veel te eten gehad dien morgen, en de lompen, waarmede hij weer bedekt was, nadat hij zijn gevangenispak had afgelegd, gaven hem geen beschutting tegen de vochtige, kille Decemberlucht.

Arme jongen! Hij sloop dicht langs de muren voort met een gevoel van bitterheid in zijne ziel. En ach! hij was dan ook diep te beklagen.

Drie weken geleden hield „roode David” — zoo noemde men hem — zich bezig met het verkoopen van lucifers, met het opzamelen van vuilnis en met het halen van bier voor de koetsiers op de markt. De gevangenischaar had hem van zijne roode krullen beroofd; en David gevoelde maar al te goed, dat zijn geschoren hoofd het aan iedereen zou verraden, dat hij uit de gevangenis kwam; en dat was nog erger dan als een straatjongen in portalen of onder wagens te slapen.

Hoe kon hij nu naar de stad terugkeeren? Iedereen wist immers, dat hij gezeten had. De schoenpoetsers op de Hoogstraat hadden hem zien wegvoeren, terwijl de hand van den agent op zijnen schouder rustte.

En Jansen — Jansen was vrij.

Toen David daaraan dacht, barstte hij in vloeken en verwenschingen uit, en al de hartstocht zijner natuur gaf zich lucht in die vreeselijke woorden, welke hij uit den mond van dronkaards en misdadigers in de gevangenis gehoord had.

„Had ik hem hier in deze duisternis in mijne handen, ik zou hem dood slaan, en als ik ooit in de gelegenheid kom, dan zal ik het hem betaald zetten!”

En zijne sterke, bruine vuisten balden zich zonder genade; zijne blauwe oogen schoten vuur als van een verslindend dier, en als Jansen hem op zijnen weg ontmoet ware, dan zou hij het zwaar te verantwoorden gehad hebben.

Maar wat was er dan gebeurd? Luister, lezer! het is een geschiedenis, die, helaas! maar al te dikwerf plaats heeft. Op zekeren avond, eenige weken geleden, terwijl David zijn plaats op de markt had ingenomen, zonder iets gegeten te hebben, en hij zich verlustigde in den damp van de warme aardappelen, die men in een stalletje te koop aanbood, trad Benjamin Jansen op hem toe, en noodigde hem uit om mee naar den herberg te gaan. Nog nooit was David daar geweest, maar omdat hij koud en hongerig was, en geen lust had de straat verder op te gaan, stemde hij volgaarne toe. Toen nu

Jansen met zijn geld rammelde, zeide David, dat hij liever een paar van die aardappelen zou hebben om zijnen honger te stillen. Dadelijk liet Jansen er eenigen komen, die door David met gretigheid werden verslonden.

Terwijl hij daarmee bezig was, keek hij met verwondering naar de schitterende doekspeld, den geruiten das en de blinkende schoenen van Ben. Wat was hij vooruitgekomen sedert den tijd, dat hij ook blootvoets op de markt rondliep.

Ben was dien avond heel voorkomend, en las David voor uit geschiedenissen van beroemde roovers, en toonde het opgewonden kind de betooverende afbeeldingen, waarop hun rijkdom en groote moed werd voorgesteld, doch hij vergat natuurlijk om hem *het einde* van hunne loopbaan te laten zien, 't welk uitliep op verderf en schańde, en op den dood eens misdadigers.

Bij een tweede uitnoodiging was David terstond bereid Jansen te volgen. In de kroeg vonden zij een gezelschap van ongeveer vijftien jongens, die zich te goed deden aan bier. Ook David boden zij dit aan, doch daar hij het vroeger wel eens geproefd had, en het hem naar het hoofd gestegen was, bedankte hij er voor, en wilde het niet proeven. De lichten en het gezang echter schenen hem reeds half dronken te maken, want hij zong luide mede. En als Jansen met den een of ander vocht, dan deelde ook David links en rechts klappen uit. Ja, het liep dien avond zóó hoog, dat er een agent van politie moest verschijnen. Jansen en zijne makkers maakten zich uit de voeten, en daar stond „roode David” geheel alleen, in zijn volle lengte, met een gelaat vol toorn, en met bloed bedekt, terwijl zijn versleten mouwen hoog opgestroopt waren.

De agent zag hem natuurlijk aan als een van de belhamels van den troep zakkerollers en inbrekers, en waarschuwde hem, dat zoo iets niet meer moest gebeuren.

Op een anderen dag deelde Ben hem mede, dat er in de Hoogstraat veel volk op de been was, daar er eenige leden van de koninklijke familie zouden doortrekken.

David ging dadelijk met hem mede.

De Hoogstraat was vol menschen, die elkaar verdrongen, en David kon niets zien, omdat hij te klein was. Ongeduldig wrong hij zich door de menigte heen om toch ergens een goede plaats te krijgen, eer de koetsen aankwamen.

„Ik sta hier niet goed, ik ga op dien lantaarn zitten,“ zeide hij tot Ben.

Op datzelfde oogenblik greep een heer hem bij den arm, en schudde hem met verontwaardiging heen en weer.

„Waar is mijn beurs, jou kleine dief? Houdt hem! Houdt den dief!“

David was hevig ontsteld, en maakte een beweging om te ontvluchten. Een dozijn handen hielden hem tegen, en een vrouw riep luide: „de politie! de politie!“ In het volgende oogenblik had een agent van politie David op den grond geworpen, en doorzocht zijn zak. Daar vond hij een verrotten appel, een smerig eindje touw en — een lederen beurs!

„Ik heb haar niet genomen, mijnheer! heusch ik heb haar niet genomen!“ riep David snikkend uit, doch die heer zeide op strengen toon:

„Het baat je niet, ventje, al wil je ons wat wijs maken; de beurs is in je zak gevonden.“

Toen hij haar echter van naderbij bekeek, was zij *ledig*.

„Onderzoek hem nog eens, agent,“ zeide hij, mijn geld is er uit; er waren vier tientjes in en een paar tienstuiverstukken. Die deugniet heeft zeker het geld weggemoffeld, of het aan een van zijn karnuiten gegeven.“

„Ik zag hem zoo even nog duwen en dringen om hier heen te komen,“ zeide dezelfde schelle vrouwenstem, die om de politie geroepen had.

„Hij wilde juist wegloopen, toen mijnheer zijn beurs miste,“ zeide een ander.

„Ik heb het niet gedaan,“ riep David, half wezenloos van den een naar den ander starende, terwijl hij zich verwonderde, dat Jansen niet kwam om hem te helpen.

Hij begreep nu maar al te wel, dat Ben hem tot werktuig voor den diefstal gebruikt had.

„Wilt u, dat ik er aangifte van doe, mijnheer?“ vroeg de agent.

„Zeker, dat zal een goede les voor den kwajongen wezen,” antwoordde de heer; en na een hevigen tegenstand van den kant van David, gingen allen drie naar het politiebureau, gevolgd door een kleinen stoet van jongelui.

Het bewijsstuk van den diefstal en de belediging van den agent, die door David geschopt was, bezorgde hem een vonnis van drie weken.

David was een gevangene. Hij betrad den kerker met een gevoel, alsof het hem niet schelen kon, wat er verder met hem gebeurde; en hij kwam er uit als een verlaten kind, boos, verdrietig en ellendig.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Arm en Rijk.

Koud en hongerig, zonder een vriend in de wereld, kroop hij langzaam voorwaarts, totdat hij een lief dorpje bereikte, waar menig kunstenaar gaarne vertoefde om het schoone uitzicht te bewonderen, dat de rivier aanbood.

De morgen brak aan, en de mist klaarde op. David zag de fraaie brug over de rivier en de prachtige villa's met hunne uitgestrekte lanen en groote broeikassen vol zeldzame bloemen.

„t Moet toch heerlijk wezen, om rijk te zijn!” dacht David, terwijl hij naar den gloed van het vuur staarde, dat op de roode gordijnen en op het spiegelglas van het groote hoekraam zijn schijnsel verspreidde; „daar binnen krijgen zij al, wat ze willen; daar weten ze van geen kou.”

Langzaam en schoorvoetend trad hij het open hek binnen van een der schoonste villa's met het plan om naar de keuken te gaan, en daar wat eten te vragen. Doch het was niet gemakkelijk om op „Welgelegen” den weg te vinden, en in plaats van voor de keuken te komen, stond hij opeens voor het venster van een groote, prachtige kamer, waarin hij van

het pad af met gemak kon kijken. Afgunst vervulde het hart van den verstooteling, toen hij daar op een rustbed een knaap zag liggen, geheel in het zwart fluweel gekleed en in een fraaijen pels gewikkeld. Dat kind der weelde scheen ongeveer van zijnen ouderdom te zijn, maar o! welk een verschil tusschen hen beiden!

„Ik weet, dat *hij* van middag wel eten krijgt,” dacht David, „misschien wel vleeschpastij en taart. *Hij* behoeft niet te rillen van de kou. Wat zit hij er warmpjes ingestopt, en is er niet een dame, die hem liefkoost?”

Een dame met een vriendelijk gelaat, die in een armstoel voor den haard gezeten den kleinen knaap iets voorgelezen had, was juist opgestaan, om de kussens van de sofa wat gemakkelijker te plaatsen.

„Ik denk, dat het heerlijk moet zijn, een moeder te hebben,” ging de arme David voort, terwijl hij zich verdrietig afwendde. Doch hij wist niet, dat in één opzicht, hij en Willem Brandsen gelijk stonden, want zij hadden beiden geen moeder meer. Die dame was de zuster van Dr. Brandsen, die zoo veel mogelijk trachtte de plaats van de moeder in te nemen.

„Heidaar, jongen! ben je verdwaald? Je moet het gras niet zoo plat trappen.”

De spreker was een goedhartig man, in liverei gekleed, in Davids oogen een man van gewicht, en de knaap stamelde, dat hij zoo'n honger had.

„Maar als je zoo naar die juffrouw en naar den jonheer Willem blijft kijken, zal je niet veel te eten krijgen; ga maar mee naar de keuken, en ik wil wedden, dat de meid nog wel wat soep voor je heeft?”

David opende oogen, ooren en mond; het was reeds heel aangenaam zoo vriendelijk te worden toegesproken, maar dan nog soep te krijgen, dat overtrof zijne verwachting.

Hij volgde den knecht naar de keuken. Maar, helaas! juist op dat oogenblik ging er een zijdeur open, en trad een heer binnen, op wiens aanblik David het terstond op een loopen zou gezet hebben, had de schrik hem niet aan de plaats als vastgenageld.

„Hoe dikwijls zal ik nog moeten verbieden, dat het bedelvolk op de plaats komt?” vroeg de heer gestreng; en toen hij David aankeek, riep hij uit: „Wel, dat is diezelfde jongen, die de vorige maand mijn beurs gestolen heeft — die deug niet om langs mijn huis te komen rondsluipen! Ik zal er wel voor zorgen, ventje, dat je niets meepakt, jou schelm! Maak dat je weg komt, of ik laat de politie komen.”

„Och, mijnheer!” pleitte de koetsier, met het voorrecht van een oud gediende, „het is nog zoo'n kleine jongen, en de juffrouw heeft gezegd, dat wij met dit koude weer de soep onder de armen moesten uitdeelen.”

Maar David was reeds de poort uit, en een heel eind op weg, toen Dr. Brandsen naar binnen ging, om zich aan den haard te warmen, en een uurtje rust te nemen in gezelschap van zijn innig geliefd kind.

Mevrouw Brandsen was gestorven, toen haar kleine jongen geboren werd. Zij was een lieve Christin, en vóór haar sterven had zij hare hand op haren zuigeling gelegd, en met veel moeite de woorden gefluisterd: „Hij zij de uwe, dierbare Heer!”

Hare laatste woorden waren dus een gebed, dat haar Willem den Heere mocht toebehooren. Het scheen evenwel, dat haar gebed niet was verhoord geworden, want hoewel haar zoontje allerlei vertellingen en wonderlijke avonturen van bestaande en niet bestaande helden gehoord had, zoo was er toch niemand, die hem de schoonste aller geschiedenissen verteld had — hoe Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. En hij was toch reeds negen jaar, en kon heel goed lezen.

Gij zult u nog meer verwonderen, als ik u zeg, dat het op uitdrukkelijk bevel van zijnen vader was, dat men in Willem's tegenwoordigheid nooit van godsdienst mocht spreken. Zijn vader zeide, dat hij niet in God geloofde, en hij wilde niet, dat men zijn jongen daarmee zou bezwaren.

Juffrouw Brandsen was een lieve, vriendelijke dame, die als een moeder voor Willem zorgde. In stilte bad zij den Heer, dat Hij het hart van haren broeder mocht bewegen, om haar toe te staan met Willem over den lieven Heiland te

spreken. Doch daar haar broeder voor iedereen, uitgenomen voor Willem, een hard en streng mensch was, zoo vreesde de dame, dat hij haar, zoo zij zijn gebod overtrad, van den zoo innig beminden knaap verwijderen zou.

Hoe menigmaal dacht zij aan den tijd, toen de dokter met zijne echtgenootte geregeld naar de kerk ging, en 's morgens en 's avonds den Bijbel opende, om daaruit een gedeelte voor te lezen.

Maar sedert den dood zijner vrouw was hij geheel omgekeerd. Hij had haar hartstochtelijk bemind, en niemand dan hijzelf en de Heer wist, hoe vurig hij gebeden had, dat haar leven zou gespaard blijven. Maar God achtte het in zijne wijsheid beter, haar tot zich te nemen, en van dien tijd af scheen de dokter der godsdienst den rug te hebben toegekeerd.

Wat zoudt gij wel denken, lieve lezer! van een kind, dat niets meer van zijne moeder wilde weten, omdat die moeder hem iets ontnam, wat hij zoo graag wilde behouden. Gij zoudt dat kind dwaas en verkeerd noemen, niet waar? Gij zoudt zeggen: kon hij op de liefde zijner moeder niet vertrouwen, en haar voor hem laten kiezen?

En toch, zoo deed Dr. Brandsen. In het begin zeide hij: „God is *wreed*,” en daarna, evenals de dwaas in den Bijbel: „Er is *geen* God.” En om zich op den Heere der heirscharen te wreken, besloot hij de godsdienst uit zijn huis te bannen.

Door hem te benijden had „roode David” slechts naar het uitwendige geoordeeld. Hij wist niet, hoe vele maanden de kleine knaap, dag aan dag, op de sofa lag uitgestrekt, en hoezeer de vader zichzelf en anderen zocht diets te maken, dat het kind niet verzwakte, en voor hunne oogen wegwijnde.

Toen Dr. Brandsen binnentrad, zag Willem verheugd op, met den glimlach en de donkere blauwe oogen zijner lieve moeder.

„Papa! wij hebben sneeuwballen bij de thee, en vanmiddag hadden wij een kip, maar ik kon er niet veel van eten, daar tante mij zoo'n groote kop bouillon gegeven heeft.”

„En hebt ge het nog druk gehad, lieve pa? Zijt gij nog bij jongens geweest, die zoo hoesten als ik?”

„Maar ge hebt den heelen dag niet gehoest, lieve jongen,” zeide zijne tante.

„Dat spreekt vanzelf,” zeide de dokter, terwijl hij het blonde kopje aan zijn borst drukte. „Dit gure weer is voor het sterkste gestel nadeelig; wanneer de rozen komen, dan zult ge weer geheel beter worden, mijn jongen.”

„Maar ik ben nooit *geheel* goed geweest, dat weet u wel, papa, ik heb nooit zoo kunnen spelen als andere jongens.”

„O, uw borst is altijd zwak geweest,” zeide de dokter haastig, „maar ge zult er wel overheen groeien, dat beteekent niets. Ge hebt toch uw flanel wel aan?”

„O ja, papa, daar heeft tante wel voor gezorgd, maar, lieve pa, ik dacht zoo — als ik nu eens niet beter word; tante heeft mij verteld, dat u een neef had, die aan de croup gestorven is.”

„Tante is een babbelkous,” zeide de dokter toornig; en terwijl hij de tengere hand aan zijne lippen drukte, voegde hij er bij: „Daarvoor is bij u geen vrees, mijn jongen. Ik geloof, dat wij *uw* leven nog wel voor jaren verzekeren kunnen.”

„O, dat hoop ik, papa, ik zou niet graag sterven. Denk eens, van u en van tante weg te gaan, en van alles te moeten scheiden, en dan in die koude, donkere aarde gelegd te worden.”

„De bloemen geven niet om de donkere aarde,” zeide zijne tante met een bevende stem.

„Neen tante, maar *zij* komen op uit den grond, en dan zien ze er zoo mooi uit; maar *ik* zal daar altijd en altijd moeten blijven, niet waar, papa? O, *dat maakt mij zoo bang!*”

Als antwoord tilde de vader hem zachtjes op zijn knie, en legde zijne krachtige armen om hem heen, alsof hij zijn dierbaren jongen wilde verdedigen, zelfs tegen de gedachte aan den dood; en toen de thee binnengebracht werd, ontwaakte Willem uit een bedriegelijk slaapje. Er lag een glimlach op zijn gelaat; maar die lach vermocht niet de gedachte uit zijns vaders geest te bannen, dat, voor de eerste maal in zijn leven, zijn kind hem tevergeefs om hulp had aangeroepen. Willem had gehoopt, dat zijn vader hem verlossen kon van de vrees,

om altijd in die kille aarde te moeten blijven, maar wat kon zijn vader hem zeggen, sedert hij besloten had, dat het kind nooit iets zou hooren van Hem, die gezegd heeft: „Wie in mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven.”

DERDE HOOFDSTUK.

„Onze Vader.”

Groote honger neemt den slaap weg; en hoewel David vermoeid en afgemat was, zoo was hij dien avond toch klaar wakker, toen hij bij het zien van een politieagent haastig wegkroop, en een schuilplaats zocht onder een van de bogen eener brug. Het was koud en vochtig, en menigeen zou de warme, veilige gevangenis verkozen hebben boven deze onbegrijpelijke plaats, maar voor den straatjongen ging de vrijheid bovenal. Hij was hier vrij om op te zien naar de gouden sterren, en om hunne reine schoonheid te bewonderen; vrij om neer te zien op die stroomende wateren, waaruit hij dien morgen het lijk van een knaap had zien ophalen.

„In elk geval heeft hij geen honger meer,” dacht David, „want ik herinner mij nog goed, dat hij even schraal bij kas was als ik, eer hij verdronk; wat of er toch van hem geworden is?”

Het volgende oogenblik vernam hij een onzeker tred achter zich, en het sterrelight deed hem de gebogen gestalte eener oude vrouw ontdekken, met een mandje aan den arm. Hij zag, dat zij arm en zwak was, en daarom wist hij, dat hij van haar niets te vreezen had.

„Wel mijn jongen,” zeide een zwakke, bevende stem, „is het niet gelukkig, dat wij hier een schuilplaats vinden voor den regen. Het is juist begonnen, maar als wij er nog wat dieper inkruipen, zullen wij er niet veel van voelen.”

„De politie zal wel gauw komen,” zeide David, „ik denk

dat ik hem wel ontgaan zal, maar hij zal u zeker zien en hiervandaan jagen."

"Hij is nog zooeven met zijn lantaarn hier geweest," zeide de vrouw. "Ik denk niet, dat hij spoedig terug zal komen, en als het hard regent, zal hij wel een schuilplaats zoeken bij den koetsier. Ik hoop, dat hij mij voor *dezen nacht* met rust zal laten."

"Zij zullen u wel in het armhuis nemen," zeide David, "als ge geen geld hebt."

"Waarom zijt gij er niet, kind?" vroeg zij.

"O, dat *kan ik niet* — ik wil graag vrij zijn."

"En ik ook, mijn jongen; ik heb nog nooit iets van de armen gehad, en ik hoopte, dat ik zóó sterven zal ook, maar onze Vader — Hij weet, wat het beste voor mij is. Ik ben reeds over de zeventig, en heb altijd zelf mijn brood verdiend en voor mijn goeden man gezorgd, totdat hij de heerlijkheid is [ingegaan; nooit behoefde ik onderstand te vragen, maar drie maanden geleden kreeg ik last van rheumatiek, en toen kon ik niet meer werken en de huur betalen, en ik ben twee maanden ten achter, zoodat de huisheer vandaag mijn boeltje verkocht heeft, en mij naar het armhuis verwees."

"'t Is schande," riep David, "ik zou dien ouden vrek wel willen doodschieten."

"Ge moet zoo niet praten, kind; ik moest niet ten achter geweest zijn met mijn huur, maar die arme hand heeft zooveel te verduren gehad."

"Zou het nog niet erger worden, wanneer gij hier blijft? de regen dringt reeds tot ons door."

"Vanavond gevoel ik mij vrij wel; ik ben wel wat stijf en koud, maar ik heb geen pijn, de Heer zij er voor gedankt!"

"Ik ben blij, dat gij gekomen zijt," zeide David, "ik heb graag gezelschap, en ik heb zoo'n honger, dat ik niet slapen kan."

"Wel, dat is naar. Maar ik heb nog een half broodje, dat een buurvrouw mij gegeven heeft — arme ziel! zij heeft het zelf zoo hard noodig — maar ik heb geen lust om er van te eten. Hier kind, eet alles maar op, toe maar, lieve! waar is je moeder, dat zij je zoo alleen laat, kind?"

„Ik heb geen moeder,” zeide David, naar het brood grijpende, „en ik ben ook zoo klein niet, als ik er in het donker wel uitzie. Maar, misschien zult ge morgen wel trek hebben, en dan hebt gij er zelf behoefte aan.”

„Nee, mijn jongen! het is niet goed om aan mijnen hoogmoed voet te geven: de Heer weet, wat het beste voor mij is, en omdat Hij mij *daarheen* zendt, wil ik gaan; Hij zal met mij gaan, dat weet ik. Morgen meld ik mij aan, maar ik wilde nog zoo graag *dezen* nacht vrij zijn, eer ik naar het armhuis ga. Ik ben liever hier, dan daar; en ik sprak tot mijzelve:

„Betje, nog éénmaal zult ge uw gebed doen buiten het armhuis, en dan gaat ge er morgen heen. Ik had gehoopt, dat ik buiten het Huis zou gestorven zijn, maar ik wil niet ontevreden zijn en murmereeren, het is slechts een kleinigheid in vergelijking van hetgeen de Heer voor oude Betje gedaan heeft.”

„Wie is toch de Heer? meent gij den Burgemeester?” vroeg David, terwijl hij zijn mond vol stopte.

„Wel, jongen! *onze* Heer — onze Heer Jezus.”

„Hij is *onze* Heer niet,” zeide David, „ik heb nooit van hem gehoord.”

„Niets van Jezus gehoord! wel, er is niemand, die zooveel van je houdt, als de Heere Jezus, mijn jongen.”

„Niemand *houdt van mij*,” zeide David, „maar ze behoeven ook van mij niet te houden; Jansen gaf voor, dat hij mij onder zijne bescherming genomen had, en hij brengt mij in de gevangenis. Ook gij zoudt niet zoo dicht bij mij zitten, indien gij wist, dat ik vandaag daar vandaan kom.”

„Ik weet van Jansen niets af,” zeide Betje, „maar of ge in de gevangenis geweest zijt of niet, dit weet ik, dat de Heer je *liefheeft*. Hij raakte zelfs de melaatschen aan, die arme schepselen, met wie niemand iets te doen wou hebben, en die voor iedereen uit den weg moesten gaan.”

„Net als ik, zeide David, „maar *mij* zou Hij toch niet aanraken, denk ik, ik ben zoo ontzettend vuil; maar ik zal mij morgen wasschen.”

„Ge kent den Heer Jezus niet; ge weet niets van Hem, indien ge meent, dat Hij je niet zou aanraken; wel,

jongen, wij raken *Hem* aan, wanneer wij tot Hem bidden!"

„*Bidden*, — wat is dat?"

„Tot Jezus spreken; Hij heeft zoo gaarne, dat wij Hem alles zeggen, wat wij gevoelen, alles waaraan wij behoefte hebben."

„Alles, waaraan wij *behoefte hebben!*" riep David uit, „ik heb behoefte aan wat meer eten en aan een nieuw pak kleeren."

„Waar woont Hij? Ik denk, dat, als ik tot Hem ging, de een of ander mij wel zou wegiagen."

„Nee, dat *kan* niemand," zeide de oude vrouw, „er is niemand, die ons van God kan wegiagen."

„*God!* is Hij het, wien gij bedoelt? Ik heb wel eens hooren zeggen, dat Hij de sterren gemaakt heeft en alles, wat er is — tot Hem kan ik toch niet gaan?"

„Ja, dat kunt ge wel, en Hij zal je hooren en uithelpen."

„Vertel mij dan toch *hoe*."

De knaap kroop nog dichter naar haar toe, zijn gelaat in de duisternis naar het hare keerende.

„Ik kan je er niet veel van zeggen, ik ben oude Betje maar, en weet niet veel. Maar God heeft ons een gebed geleerd, en dat ken ik goed. — Ik ben niet koud — doe mijn sjaal maar om, arme jongen! — Hij denkt aan u en aan het arme Betje, wees daar niet bevreesd voor. — Ge moet het mij nazeggen — maar zeg het gauw, want mijn tong doet zoo vreemd, en ik ben wat slaperig. „Onze vader."

„*Onze Vader*," zeide David, vol verbazing en ontzag.

„*Onze Vader*," klonk het wederom, maar nog zachter van Betje's lippen, en wederom zei de knaap het haar na. Doch zij sprak niet meer, maar leunde tegen den muur, en haar mand rolde uit hare hand.

„Zij slaapt zeker," zeide David. „Ik wil Hem alles zeggen, waaraan ik behoefte heb. Maar voor mij komt het er ook niet op aan, ik ben gewoon buiten te slapen; maar zij is er te oud voor."

En toen zag zijn gelaat op naar den hemel, waar een donkere wolk de sterren verborg, en David sprak zijn eerste gebed uit:

„*Onze Vader*, kunt Gij voor dezen nacht geen plaatsje vinden voor oude Betje?"

Hij viel in een diepen slaap naast haar, zoo vast, dat hij 't niet eens bespeurde, toen met het kriecken van den dag een politieagent zijn licht liet schijnen op de trappen, en een slapenden jongen vond, met lompen bedekt, gehuld in Betje's sjaal. Maar de oude vrouw sliep nog vaster, want zij was heengegaan uit hare aardsche woning. Hij, dien zij liefhad, was te midden der duisternis tot haar neergedaald, en had haar weggevoerd naar het huis van den Vader, waar vele woningen zijn.

VIERDE HOOFDSTUK.

De kleine prediker.

„David, je moet vanmorgen naar „Welgelegen” gaan met den nieuwen drank voor den jongeheer Willem. Zijn vader heeft er eindelijk in toegestemd, maar hij moet er van innemen voor het eten, haast je dus.”

„Ja, mijnheer; ik heb de medicijnen, die u noodig had, bij elkaar gezet.”

„Dat is nog eens een knappe jongen, ik zie wel, dat gij de poeders evengoed klaar kunt maken als ik. Ik zal een dokter van je maken.”

„U wilt van *iedereen* wat maken,” zeide David met bewogen stem, „er is geen jongen op de markt, die mij thans meer zou herkennen.”

„Neen; ge lijkt niet veel meer op dien kleinen jongen, dien ik slapende vond onder het oog van den politie-agent.”

„Hij wou me naar het armhuis brengen, niet waar?”

„Ja, maar ik zeide hem, dat ik je wel naar een „te huis” voor knapen zou brengen, daarom gaf hij je aan mij over, maar het „te huis” was vol, en ik kon het niet van mij verkrijgen, om je aan je zelven over te laten, daarom nam ik je aan als mijn boodschaplooper. Maar haast je nu naar „Welgelegen.”

David spoedde zich heen met den drank. Hij ging gaarne naar „Welgelegen,” want de kleine Willem kwam hem als een held voor, en de sterke gezonde knaap was niet minder een wonder in de oogen van den armen Willem.

Toen Dr. Maters, de compagnon van Dr. Brandsen, den armen verstooteling in de apotheek bracht, en hem meedeelde, hoe hij den knaap slapende gevonden had op de brug naast een doode vrouw, verklaarde Dr. Brandsen ronduit, dat hij een deugniet was, en dat hij niets met hem te maken wilde hebben. Maar Dr. Maters had nu eenmaal behagen in den blonden knaap, wat niet te verwonderen was, omdat hij zich altijd aangetrokken gevoelde tot iedereen, die ongelukkig was, en hij zeide, dat hij voor den knaap een vriend wenschte te zijn.

David was reeds langer dan een jaar in deze betrekking geweest, en beide heeren kenden hem als een scherpzinnigen, betrouwbaaren jongen; zelfs Dr. Brandsen had opgehouden hem met minachting te behandelen; en hoewel altijd gestreng, had hij hem nu en dan geprezen over zijne vlugheid en bekwaamheid.

De heer en mevrouw Maters hadden waarlijk een liefdewerk aan David verricht, want wie zou in den vroolijken, frisschen knaap den kleinen deugniet herkend hebben, die opzag naar den hemel en „onze Vader” zeide?

Dr. Maters geloofde aan David's onschuld, en David wist, dat hij hem geloofde. Dit was wel de hoofdoorzaak van den grooten invloed, welken hij op het kind had. De dokter had hem gekleed, gevoed en gehuisvest, toen hij in het „te huis” geen plaats kon vinden. Hij had hem lezen, schrijven en rekenen geleerd, hem een plaatsje gegeven op zijne Zondags-school, en hem door woord en daad geleid tot den Heiland, die Davids hart voor eeuwig tot zijn eigendom gemaakt had.

Toen de knaap „Welgelegen” bereikte, zeide men hem, dat Willem zoo ziek was, dat hij te bed moest blijven; en hij stond reeds op het punt bedroefd heen te gaan, toen de dokter hem riep, en zeide:

„Willem wil zoo graag nog eens met je praten, ga maar naar hem toe, dan kunt ge hier blijven eten, ik zal de zaak wel bij Dr. Maters in orde brengen.”

„O, ik dank u, mijnheer!” riep de knaap verheugd uit.

„Maar denk er om, geen woord over godsdienst; ik hoor, dat je het hoofd van mijn armen jongen met allerlei vreemde denkbeelden volstopt, met dingen, die hem vrees aanjagen voor den dood.”

„Zeker niet, mijnheer, voor alles in de wereld zou ik hem niet willen bang maken. Ik heb hem alleen verteld, dat de Heere Jezus ons niet in het graf zal laten, wanneer wij in Hem rusten; de jongeheer Willem was daar zoo bang voor, maar Dr. Maters zegt, dat wij naar den hemel gaan.”

„Spreek daar toch niet van, ook niet van Jezus,” zeide de dokter, terwijl hij met zijn vuist op de tafel sloeg, zoodat David op zijn beenen stond te trillen. „Ik geloof niet in Hem, en ik verkies ook niet, dat de godsdienst hier in mijn huis gebracht wordt. Ge zult niet naar mijn jongen gaan, voordat ge mij beloofd hebt, dat onderwerp niet aan te raken.”

„Niet van Jezus spreken, mijnheer!” riep David verbluft uit.

„Neen, geen woord.”

„Maar, mijnheer, ik moet van Hem spreken; ik heb Hem boven alles lief.”

„Hoor eens, David, mijn kind verlangt naar je, en het is maar een kleine zaak, die ik van je vraag. En indien ge mij hierin genoeg wilt doen, dan zal ik je een rijksdaalder geven.”

Reeds lang had David plan gehad een paar mooie, blauwe schoentjes voor het dochtertje van Dr. Maters te koopen, maar hij had het geld daarvoor nog niet bij elkaar. In het eerst scheen het aangeboden geld wel een verzoeking voor hem te zijn, maar het was slechts één oogenblik.

„Ach, mijnheer — dat zou geen goede belofte zijn — ik moet van Jezus spreken. En de jongeheer Willem — ik houd zoo veel van hem — vooronderstel, dat hij eens verloren ging, en ik wist, dat het was, omdat ik hem niet van Jezus verteld had!”

„Gij hem vertellen! *gij* den zoon van een dokter onderwijzen!”

„Ik weet, dat hij een jongeheer is, mijnheer! maar niemand heeft hem nog ooit van Jezus verteld.”

„Gij zijt een onbeschaamde bengel; maak dat je mijn huis uitkomt.”

„Och, mijnheer,” zeide David met bedroefde stem, „ik wou niet onbeschaamd zijn; och, mijnheer, gerust niet.”

Hij ging met loome schreden de kamer uit en den tuin door; doch eer hij het hek bereikt had, riep de dokter hem terug:

„Hier, jou kleine praatzak, houd mijn jongen gezelschap, terwijl ik mijn patiënten ga bezoeken, maar zorg er goed voor, dat hij onder het dek blijft.”

Wat was David gelukkig, toen Willem's kleine, doorschijnende handen in de zijne rustten, en het kind eenige teksten van hem leerde, die de dokter hem op de Zondagsschool geleerd had.

Willem sprak nooit van beter worden. Hij wist het beter dan iemand anders, dat hij weldra zijn geliefd huis en alles, wat hem dierbaar was, verlaten zou; maar nu hij van dien grooten Kindervriend gehoord had, zond zijn jeugdige stem menig gebed op tot dien Heer, die bij machte was voor hem te zorgen ook in de donkere vallei des doods.

„En nu het lied, lieve David!” zeide Willem; „ik heb vader het liederboek, dat gij mij gegeven hebt, laten zien, en alles, wat hij zeide, was, zing niet te veel — het zou niet goed zijn voor je borst. Maar denk eens! moeder had ook een Bijbel, precies als gij, want tante heeft hem al dien tijd bewaard; ik hoorde haar met papa daarover spreken; en hij zeide, dat ik elk boek mocht hebben, wat ik wilde, zoo zal ik dus een Bijbel voor mijzelf hebben.”

„En ge kunt zoo mooi lezen, jongeheer Willem, ik wou, dat ik ook zoo kon lezen.”

„O, maar gij kunt veel meer dan ik; maar wanneer ik naar Jezus ga, dan zal ik ook sterk zijn, niet waar, David? Zing nu nog eens voor mij, eer gij heengaat.”

En de dokter opende de deur van zijn studeervertrek, en hoorde twee kinderstemmen, de eene krachtig en duidelijk, de andere, o, zoo zwak! geheel verdiept in het schoone lied:

„En nu het lied, lieve David!”

Een trouwe vriend woont in den hemel,
 Zooals de wereld dien niet biedt,
 Want onder al het aardsch gewemel,
 Bestaat er zulk een vriendschap niet;
 Daarom, wie ooit de wereld dient,
 Mijn Jezus is mijn beste vriend.

Mijn Jezus liet voor mij zich dooden,
 Vergoot voor mij zijn dierbaar bloed,
 Heeft mij gered uit alle nooden,
 Mijn zonden aan het kruis geboet;
 Neen, wereld! 'k ben uw schijnschoon moe,
 'k Behoor mijn Jezus eeuwig toe.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Naar huis.

Het was een schoone namiddag, vroeg in het voorjaar, de rivier spiegelde zich in het zonlicht, de boomen prijkten met hun jeugdig groen, en de hemel was met een floers van donkerblauw bedekt. Langs den oever wandelde David, al neuriënde voort, want hij was zóó gelukkig. Iederen morgen, wanneer zijn werk af was, zond Dr. Maters hem naar de kostschool, en hoewel hij nog in de laagste klasse zat, had de meester toch verklaard, dat, wanneer hij zoo voortging met werken, hij weldra trotsch zou zijn op zulk een leerling.

De kostschool was niet ver van „Welgelegen,” en Willem kon de knapen op de speelplaats hooren schreeuwen. Heel geduldig lag hij op zijn bed te luisteren naar de geluiden van leven en gezondheid. Het zachte, schoone weder had, helaas! geen verandering in zijn toestand gebracht. Iedereen zag, dat de lieveling des huizes wegwijnde, maar zijn vader kon noch wilde inzien, dat zijn kind erger werd. Hij ontbood een bekwaam professor, en ook Dr. Maters bezocht hem elken dag. Reeds lang had deze hem met veel omzichtigheid gezegd,

dat de kwaal hopeloos was; doch hij hield hem voor een ongeluksprofeet, en nog altijd hoopte hij zijn kind door allerlei versterkende middelen in het leven te zullen houden, hoewel hij hem steeds met een bezorgd gelaat beschouwde.

Daar de school zoo dichtbij was, kwam David dikwijls naar den zieke vragen, en altijd noodigde Willem hem uit om bij hem te blijven thee drinken, want hij hoorde zoo gaarne vertellen van de spelen der kinderen.

Dien namiddag stond juffrouw Brandsen David aan het hek op te wachten.

„De dokter is naar de stad,” zeide zij met bewogen stem, „wilt ge hem voor ons halen, David? Hij ging naar de ziekenzaal van het armhuis om een operatie te doen, maar wellicht is hij reeds ergens anders. Loop toch hard, David! Willem is zoo ziek.”

Het gefluit hield op, en tranen vulden Davids oogen, terwijl hij liep, alsof hij op vleugelen gedragen werd; hij had Willem zoo innig lief, en menigmaal had hij zijn pijn wel willen dragen, om hem verlichting te geven.

Het ziekenhuis was aan het andere einde van de stad, en tot Davids vreugde stond de koets van den dokter nog voor de deur.

„Ik moet hem niet verontrusten,” dacht hij, en reeds trachtte hij zijn boodschap zoo voorzichtig mogelijk in te kleeden, maar toen de dokter naar buiten trad, en den ademloozen knaap voor zich zag, werd zijn gelaat doodsbleek. „Willem?” was alles, wat hij kon uitbrengen; en David knikte, want de ontroering van den dokter had hem van alle spraak beroofd.

De dokter scheurde een blad uit zijn notitieboek, en schreef er iets op.

„Dr. Maters is binnen,” zeide hij, „geef hem dit; wanneer hij met den jongen man gereed is, moet hij dadelijk komen.”

De koets rolde weg, en David werd in een groote zaal gelaten, waar hij Dr. Maters aan het bed vond van een jongeling, wiens been had moeten afgezet worden, doch de geneesheeren hadden dien morgen hoop gekregen om het nog te kunnen behouden.

„Er is niet veel aan verbeurd,” fluisterde een der oppassers David in het oor, „hij heeft zich bezeerd door in een huis in te breken; hij moest eigenlijk naar de gevangenis, maar de oude dame, bij wie hij ingebroken heeft, wou hem niet vervolgen, omdat hij zich zoo gewond had.”

David overhandigde Dr. Maters het briefje, en keerde zich toen naar den lijder. Hunne oogen ontmoetten elkander. Jansen herkende des dokters bediende niet, maar David kende hem terstond. David's gebed was verhoord. Sedert hij Jezus had leeren liefhebben, had hij voor Ben gebeden; steeds had hij er naar verlangd om wel te doen aan zijne booze makers, uit wier handen hij thans verlost was.

Reeds menigen zwerveling had David in de haveloozenschool gebracht, maar nog nooit was hij in de gelegenheid geweest, Ben Jansen te vinden, hoewel hij zoo dikwijls naar hem gezocht had.

„Dokter,” zeide hij, „het is Jansen.”

„Is het mogelijk? en hij gaf den naam van Peters op.”

„En toch is het Jansen,” fluisterde David, „maar hij kent mij niet.”

„Indien ge wilt, kunt ge wel wat bij hem blijven, het is beter voor hem, dat hij niet slaapt, want wanneer de dokter komt, moet hij verbonden worden. Thans moet ik naar „Welgelegen”; ge moet er maar niet heengaan, want Willem ziet je zoo graag, en het is noodig, dat hij rust houdt.”

De dokter vertrok, en David zat in alle stilte aan het bed.

„Ik zeg je,” riep Jansen gemelijk uit, „je bent een mooie oppasser, tien van zulken zou ik makkelijk op den grond smijten, had ik dit been maar niet.”

„Hindert het je erg, Jansen?”

„Wel heb ik in mijn leven, dat is „roode David,” je meester weet zeker niet, dat je in de kast gezeten hebt, wel?”

„Ja zeker, Jansen, ik ben in dienst bij Dr. Maters, en hij weet er alles van.”

„Gelukkig zoo hij het weet! Maar jij weet er toch niet alles van!”

„Ik geloof wel, dat ik het weet, Ben; maar wil je niet wat van deze melk drinken?”

Jansen dronk het gejaagd op.

„Er is zeker een wonder met je gebeurd, David! je zoudt nu wel te trotsch zijn, om zooals vroeger met mij naar de kroeg te gaan?”

„Te trotsch! Neen dat niet; maar ik zou er nooit meer heen gaan. Ik heb een stuk geteekend, dat ik nooit sterken drank zal drinken, en dat is daar de gewoonte. Maar ik ben er toch eens geweest, hopende jou daar te vinden.”

„Hoor eens,” zeide Jansen, „wanneer het jou van nut kan zijn, dan kunt ge uw meester zeggen, dat gij de beurs niet gestolen hebt; want ik liet haar in uw buis glippen, David. Na dien tijd hebben ze mij al tweemaal gevat, en nu zou ik ook weer in de gevangenis zitten, had die oude dame niet voor mij gesproken. Begrijp eens, David, daar heeft ze mij gisteren wat sinaasappelen en wat lekkers laten brengen. Men zegt, dat zij eens in de week hier komt voorlezen.”

„O ja, ik ken haar wel, het is mevrouw Prins, een groote vriendin van mijne mevrouw. Ik ben zoo blij, Ben, o! zoo blij, dat gij er voor uitgekomen zijt van die beurs. Ik wist, dat gij het doen zoudt, en ik heb den Heere Jezus gevraagd, het u te vergeven.”

„Gevoel je geen lust om mij den kop in te slaan?”

„Neen Ben, maar je moet Jezus om vergeving vragen.”

„Dat zou niet veel helpen, David. Ik heb niet alleen die beurs gestolen, maar nog zooveel andere slechte dingen gedaan, en niemand anders, dan gij, wilt mij vergeven.”

„Maar Ben, ik vergeef je, omdat ik net eender wil doen als de Heere Jezus; o, probeer het eens met Hem. Er is niemand, die vergeeft, zooals Jezus doet.”

„Toen ik nog een kleine jongen was, en bij grootvader woonde, hebben zij me wel van Hem verteld, maar toen die dood was, ging ik de straat op, en ben alles weer vergeten. O! wat doet mijn been een pijn!”

„Wil ik Jezus vragen, of Hij het beter wil maken? Er is hier niemand, die op ons let.”

„Dat geeft toch niets, jongen! Jezus zal denken, dat het goed voor mij is; zoo spraken de menschen er over, toen zij mij oppakten.”

„Dat heeft Jezus nooit gezegd,” zeide David, „het staat ook nergens in den Bijbel; ik geloof, dat Hij al dien tijd medelijden met je gehad heeft, en ik wil Hem alles zeggen.”

En zijn hoofd op het kussen van den verbaasden Jansen neerleggende, fluisterde David:

„Heiland, onze Heiland! red Jansen, en geef, dat hij in waarheid berouw heeft over zijne booze daden, en neem zijn pijn weg, en toon hem, dat Gij hem nog veel meer wilt vergeven dan *ik* — en ik vergeef hem van ganscher harte — om Uws naams wil. — *Toe, Jansen! zeg toch Amen.*”

„Amen,” zeide Jansen. — „Maar niemand heeft naar je geluisterd. Hoe zou God zulk een gefluister kunnen hooren?”

„Hoe Hij het *kan*, weet ik niet, maar dat Hij het *hoort*, weet ik wel,” zei David beslist, „ik gevoel het in mijn binnenste.”

Op dat oogenblik trad de geneesheer binnen om Jansen te verbinden. Ben zag David nog eens smeekend aan, en zeide:

„Ge komt mij toch nog wel eens opzoeken?”

„Zeker, zoo dikwijls mijn meester mij maar missen kan. En ik zal mijne mevrouw zeggen, in welke zaal gij ligt, zij komt wel eens hier met de kinderen. Ge moest het kleine meisje eens zien! Dag Ben, ik hoop, dat je been je niet meer zooveel pijn zal doen.”

Maar eer David de zaal verlaten had, keerde hij terug, en leide heel stilletjes zijn grootsten schat op Jansen's bed neer — een klein Testamentje, dat men in de mand der stervende vrouw gevonden had. Dr. Maters had het voor David bewaard, en er de namen van de twee verstootenen in geschreven.

Wel was het hard om te scheiden van hetgeen hem zoo dierbaar was, maar tevens heerlijk om dit te doen ter wille van Jezus Christus, zijnen Verlosser.

De twee dokters stonden aan het bed van den kleinen Willem, toen de ondergaande zon hare laatste stralen naar binnen wierp.

Het kind scheen vast te slapen; zijn Bijbel lag open naast hem, dezelfde Bijbel, die eerst van zijne moeder geweest was; hij had er in gelezen, toen een der bloedvaten in zijn longen gesprongen was.

Het was alles stil in de kamer. Juffrouw Brandsen, die geheel uitgeput was, lag op de sofa aan het voeteinde van het bed. Volgens de meening van Dr. Maters kon het kind nog wel uren bewusteloos blijven. Dr. Brandsen sprak niet, maar zijne hand hield die van zijnen lieveling krampachtig vast.

Eindelijk kwam er eenige beweging; en de vader drukte een stukje verkoelend ijs tusschen Willem's lippen.

Hij opende de oogen.

„Vader!” zeide hij, „ik kan niet zien — is het nacht?”

Een zware zucht ontsnapte aan de borst van den sterken man.

„Ween niet, papa,” en de kleine handen tastten naar zijn gelaat; „ik ben zoo veilig — David heeft mij van Jezus verteld — ik ben zoo blij, dat Jezus mij bij de hand houdt.”

„Spreek niet, lieveling,” zeide Dr. Maters, „ge zult er maar door hoesten.”

„Ik wil niet veel spreken, ik wil papa hebben..... Kus mij, papa — kus mij goeden nacht!”

„Probeer of gij weer kunt slapen, Willem,” zeide zijne tante.

„Ja, tante, als ik mijn lied opgezegd heb.”

En de knaap keerde zijn gelaat naar het venster, hoewel hij den glans der ondergaande zon niet meer onderscheiden kon, en zeide zijn avondlied op.

„Gerust leg ik mijn hoofdje neer,
 'k Verlaat mij gansch en al
 Met vol vertrouwen op den Heer,
 Die mij beschermen zal.”

Toen Dr. Maters het huis verliet, had de vader zich geheel alleen in zijne kamer afgezonderd, en zijne zuster sliep een diepen slaap der smarte.

David stond aan het hek, en wachtte met verlangen naar eenige tijding van Willem.

„Ik heb hem mijne stem niet laten hooren, mijnheer, ik heb al dien tijd buiten staan wachten; is de jongeheer Willem wat beter, mijnheer?”

En de dokter zeide zachtjes:

„Ja David, Jezus heeft al zijn pijn weggenomen.”

ZESDE HOOFDSTUK.

„Vader!”

Ernstiger en gestrenger dan ooit, was Dr. Brandsen gedurende de weinige dagen, dat er een met bloemen bestrooide kist op „Welgelegen” stond. Nauwelijks sprak hij iemand aan, en Dr. Maters vreesde voor hem, want daar hij at noch sliep, bestond er groot gevaar, dat hij zijn verstand verliezen zou.

Aan den avond van den dag der begrafenis bezocht hem de predikant, die bij het graf had gesproken, en drukte hem met innig medegevoel de hand.

Dr. Brandsen wees naar het pas gedolven graf.

„Voor tien jaren, mijnheer,” zoo sprak hij, „had ik allerlei plannen gemaakt voor de toekomst, en ik heb al dien tijd gespaard voor mijn eenig kind, en ziedaar nu het einde.”

„Neen, neen!” zeide de predikant ernstig, „zeg liever het *begin*. De sterkste op aarde heeft minder kracht, en het gelukkigste hart minder blijdschap, dan Willem thans heeft. Ontbonden te zijn en bij Christus te zijn, is zeer verre het beste, heeft Paulus gezegd, en de Heer zeide tot den moordenaar: Heden zult gij met mij in het Paradijs zijn.”

De dokter gaf geen antwoord. Spoedig verwijderde hij zich, en ging naar zijn eigen kamer. Daar stond een klein bedje naast het zijne; het was ledig.

Den volgenden dag lag hij met een hevige koorts te bed, en geruimen tijd zweefde hij tusschen leven en dood. Zijne zuster verzorgde hem met de meeste teederheid. Toen hij weer tot zijn bewustzijn terugkeerde, was hij zoo zwak als een

klein kind, zoodat hij voortdurende oppassing noodig had, en op zijn verlangen verscheen David in de ziekenkamer. De goede jongen verzorgde den dokter met al de teederheid en liefde, welke zijn dankbaar hart hem ingaf.

David had nu goed den tijd om zijn teksten voor de Zondagsschool van buiten te leeren; en menigmaal als hij dacht, dat de dokter sliep, zeide hij die teksten woord voor woord op, totdat zij goed in zijn geheugen geprent waren, en tevens in het hart van den luisterenden patiënt.

Op zekeren dag, toen de zieke geheel alleen was, en David zoo stil als een muis een kop bouillon binnenbracht, klopte het hart van den knaap van blijdschap — want hij en Willem hadden er zoo vurig om gebeden — de Bijbel, moeders en Willem's Bijbel, lag open in de handen van den dokter, en David hoorde hem met gebroken stem de woorden fluisteren:

„Jezus, ware heilfontein!

„Wasch mij van mijn zonden rein.”

Met Ben Jansen ging het goed vooruit. Dr. Maters beloofde hem, dat, zoo hij voortaan goed wilde oppassen, hij hem een plaats zou bezorgen als schoenpoetser, daar zijn been nooit geheel beter zou worden, en hij voor ander werk onbekwaam zou zijn.

Hoewel niemand kon zeggen, of zijn goede voornemens oprecht waren, zoo wist iedereen toch, dat David zeer hoog bij hem stond aangeschreven. Want daar de jongen hem nu niet meer kon bezoeken, werd hij zeer neerslachtig, en zeide, dat hij ging sterven, en dan voor eeuwig verloren zou zijn. In dien toestand bleef hij geruimen tijd; niets scheen hem eenige hoop te geven, totdat op zekeren dag de oude dame, bij wien hij ingebroken had, hem bezocht, bij zijn bed neerknielde, en den Heere smeekte toch ontferming te hebben met deze arme, verlorene ziel. Toen zij van hare knieën opstond, zeide Jansen: „Hij heeft *mij* lief, *mij* — is het niet *wonderlijk!*”

Van toen af verloren zijne nieuwe vrienden hem niet uit het oog. Dr. Maters liet hem de avondschool bezoeken. Hij

teekende de gelofte nooit meer sterken drank te zullen drinken, en onder al de *schoenpoetsers* is er geen eerlijker, fatsoenlijker en bescheidener man te vinden dan Ben Jansen. Hij heeft zich geschaard onder „de banier des Heeren,” en de Heere heeft hem genade gegeven om aan elke verzoeking moedig weerstand te bieden.

Op zekeren dag, toen Dr. Brandsen zich wat beter gevoelde, riep hij David bij zich, en zeide: „David, ik heb gehoord, dat ge zoo graag dokter zoudt willen worden.”

„O ja, mijnheer, heel graag! ik leer al, hoe men de pillen moet klaar maken.”

„Maar er is veel geld toe noodig, om een bekwaam dokter te worden.”

David's gezicht betrok. „O dan *kan* ik er geen worden, mijnheer! maar dat doet er ook niet toe, misschien kan ik wel een plaatsje krijgen op de tram.”

„Maar, David, je weet wel, dat ik je nog iets schuldig ben. Ik bedoel niet, dat je me opgepast hebt, en ook niet voor hetgeen je aan mijn kind gedaan hebt — *God zegene je voor alles, wat je aan hem gedaan hebt* — maar ik heb gehoord, dat je onrechtvaardig in de gevangenis gezeten hebt, en dat moet ik weer zien goed te maken.”

„Weet u dan, dat ik geen dief ben, mijnheer?” vroeg David, terwijl een blos van vreugde zijne wangen overtoog.

„Ja, mijn jongen! Heeft Dr. Maters je niet gezegd, wat ik van plan ben?”

„Jawel, mijnheer,” zeide David onnoozel, „hij heeft mij gezegd, dat u van plan waart mij een tweede paar laarzen te koopen.”

„Niet alleen het *tweede*, maar zoo ik hoop, nog meer paren. Daar hij het je niet gezegd heeft, zoo luister naar mij. Ik ben zoo heel alleen, David, en er is niemand, die mij in mijn beroep zal opvolgen, noch mijn naam zal dragen. Wilt gij nu bij mij komen als David Brandsen, en mijn zoon worden? Ik wil alles voor je doen, wat ik voor mijn dierbaar kind had hopen te doen.”

David sloeg zijne oogen verwonderd op, en werd nog rooder.

„Ik — ik kan Dr. Maters niet verlaten,” zeide hij, „ik houd zoo veel van hem; en zijn dochtertje zal ook wel op mij wachten, en dan mijn kamertje boven den stal.”

„Ik zie, dat ge bang zijt, dat ik je met geweld bij mij zal houden,” zeide de dokter met een droeven glimlach, „maar ik wil je niet tegen uwen zin aannemen. Bedenk echter wel, dat gij in plaats van knecht te zijn, een opvoeding zult krijgen van den eersten rang; in plaats van brood en kaas, overvloed van eten en drinken zult krijgen, en uw kamertje boven de stal vervangen zal worden door „Welgelegen.” Ik heb je leeren liefhebben, mijn jongen, en ik weet, dat, wat ik doe, Willem zoo aangenaam zou zijn.”

„Ik zou *hem* graag genoeg doen,” zeide David aarzelend, „maar ik houd zooveel van Dr. Maters, mag ik er met hem niet eens over spreken?”

Dr. Brandsen knikte toestemmend.

„Ge moogt nu wel heengaan,” zeide hij, „en ik geef je een week tijd om je te bedenken.”

Maar David had geen week noodig om een besluit te nemen. Dr. Maters begreep, dat al het geld en al de gemakken, die hem voorgesteld waren, niet in staat waren om David te doen besluiten zijne betrekking op te geven; en daarom deed hij een beroep op zijn gevoel van zelfopoffering.

„Ik heb vrouw en kinderen,” zeide hij, „juffrouw Brandsen gaat bij hare zuster inwonen, en de dokter heeft niemand, die hem liefheeft en voor hem zorgt. Telkens wanneer ik dien treurigen, wanhopigen blik in zijne oogen aanschouw, maakt het mij zoo bedroefd; ik geloof, dat het de roepstem van Jezus voor u is, om dat eenzame en verlaten leven op te vroolijken.”

Zoo had David de zaak niet beschouwd, en zijne oogen straalden van een licht, dat van boven kwam.

„Om Jezus' wil.” Die gedachte veranderde alles, en weinige minuten later lag de knaap op zijn zolderkamertje neergeknield, en vraagde den Heer hem den rechten weg aan te wijzen. Daarop ging hij naar beneden om zijn kleine lieveling „goeden dag” te zeggen.

„Maar ik kom dikwijls naar je kijken,” sprak hij, „treur maar zoo niet om David.” En de kleine scheen hierdoor tevreden gesteld.

In de stilte van den avond verliet David het huis van zijn weldoener om zich naar „Welgelegen” te begeeven. Rustig trad de maan van achter de wolken te voorschijn; en toen hij opzag naar het zilveren licht, dacht hij aan den kleinen Willem, die veilig tehuis was in het land, waar geen smart meer gevonden wordt.

De lamp brandde nog niet in de kamer van Dr. Brandsen. Hij lag in de duisternis, en deed zich voor de honderdste maal de vraag, of David aan het eind van de week tot hem zou terugkeeren of niet. Ook dacht hij aan zijne geliefden, die God tot zich genomen had.

Juist toen hem de tranen in de oogen stonden, en zijn hart droevig en bezwaard was, hoorde hij de voetstappen van David op den trap, een kleine hand raakte de zijne aan, en een liefhebbende stem sprak op ernstigen toon:

„Ik ben gekomen, om altijd bij u te blijven, *vader!*”

